

lige Forhold, Indretninger og Tilstande. Jeg skulde endog mene, at dette tildeels fremgaaer af selve Interpellationens efter min Opsfattelse temmelig ubestemte Form og Indhold, som gjør det dobbelt vanskeligt med Bestemthed at svare paa den.

Den ærede Interpellants Ord lyde for det Første saaledes: „Anseer Ministeren det for ulovligt, at Forældre, der henhøre til Folketirken, lade deres Børn undervise i katolske Skoler?“ Ordet „ulovligt“ maa vistnok her forståes saaledes, at der spørges, om det er stridende mod den almindelige borgerlige Ret, thi det er vistnok ganske klart, at det vil være ulovligt fra et kirkeligt Synspunkt; der kan ikke være nogen Tvivl om, at man, dersom der gaves en kirkelig Lov for Folketirkens Samfund, vilde være nødt til at betragte saadanne Forældre, der lade deres Børn opbrage i en anden Religion, som udtraadte af Folketirkens Samfund. Meningen er altsaa, om det er stridende imod den borgerlige Lov, at Forældre, der henhøre til Folketirken, lade deres Børn undervise i katolske Skoler. Men „Folketirke“ kan ligeoverfor katolske Skoler naturligen kun betegnes som den evangelisk-lutherste Kirke, og der maatte altsaa snarere spørges, om Forældre, der bekjende sig til den evangelisk-lutherste Kirke, maae lade deres Børn undervise i katolske Skoler. Saaledes forstaaer jeg naturligviis denne Forespørgsel, men ved disse Betragtninger paatrænger sig allerede strax forskjellige Synspunkter, som maae gjøre Forholdene meget forskellige, og derfor ogsaa Besvarelsen meget forskjellig, eftersom de katolske Skoler ere saadanne, der ere markerede, der ere særligt bestemte ved Religionen, eller kun Skoler, som ere stiftede af katolske Menigheder uden at være dette. Det vilde derfor være lige uvimeligt at svare ligesom Ja eller Nei paa Spørgsmaalet med Hensyn til Afdelingen til katolske Skoler, thi hvem kunde tænke paa, at det skulde være ikke blot en Lovovertrædelse, men endog en Samvittighedsfag for Forældre, om de lode deres Børn undervise i katolske Regne-, Skrive- eller Tegneskoler eller i Skoler, der havde en eller anden speciel Udvikling til Formaal og præstere noget Almindeligt deri? Derimod stiller Forholdet sig fra flere Syn-

punkter ganske anderledes, naar Spørgsmaalet er om en Skole, der er udpræget som en i religiøs Henseende katolsk Skole, og det er vel egentlig dette, man i Almindelighed tænker paa, naar man spørger om Børns Anbringelse i katolske Skoler; jeg antager, at man derved sigter til saadanne Skoler, hvori den katolske Aand igjennem Underviisningen og hele Skolens Liv udpræger sig og skal meddele sig til Børnene. Er den katolske Skole indrettet efter de Anordninger, som gjælde her i Byen, baade for katolske og andre offentlige Almueskoler, saa skal Underviisningen begynde med Sang og Bøn, og vi kjende vel Alle saa godt den katolske Kirkes Karakter, at vi vide, at dens Ærdomme og særegne Opsfattelse af Religionen gjennemtrænger al dens Virksomhed, ogsaa i de Retninger, der kunne synes at have en mere almindelig Karakter, saasom Historie og Alt, hvad der ellers hører til Underviisningen; men er det i saadanne Skoler, man mener, at lutherste Forældre skulle være berettigede til at sætte deres Børn, saa maa man vel bedømme dette Spørgsmaal fra Hensynet til de forskjellige Pligter og de forskjellige Love, som her komme i Betragtning. Vil Nogen spørge, om det fra Samvittighedens Side er ulovligt at gjøre Sligt, da troer jeg vistnok, at de Forældre, der vide, hvad det er at bekjende sig til den lutherste Religion, ville finde det stridende imod deres Samvittigheds Lov at lade Børn gaae i Skoler, hvor de, i Modsætning til det huuslige Liv, ville føres ind paa en anden Religionsopfattelse, hvilket utvivlsomt engang i deres senere Livs udvikling vil opreise en dybt sørgelig og vanskelig Skillevæg, hvoraf beklagelige Virkninger for deres aandelige Liv ville udvikle sig, og vil man spørge om Kirkes Lov i denne Henseende, er det klart, at Forældre af en bestemt Kirke, her den evangelisk-lutherste, som lode deres Børn undervise i en Skole, der vilde danne dem i den katolske Tro, selv maatte betragtes som udtraadte af hiin Kirke eller som dem, der havde brudt med den. Fra den borgerlige Lovs Side vilde endelig ogsaa noget Saadant efter min Formening staae i bethdelig Strid med en Lov, som Danmarks Lovgivende Magt i sin Tid har givet, nemlig Loven af 13de April 1851, hvis § 9 bestemmer,